

ARCHIVE COPY

Please return.

Armenian Apostolic Church of America
138 East 39th Street, New York, New York 10016

Volume XIX, Number 7 — January 1997

Regional Board of Trustees Seminar in Montreal

The duties and responsibilities of parish leaders, as well as issues, programs and problems were the topics of a day-long seminar sponsored by the Eastern Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America on December 14, 1996, in Montreal, Canada.

The regional seminar—the third in a series—was hosted by the pastor and trustees of Saint Hagop Church, Montreal, under the auspices of the Prelate, Archbishop Mesrob Ashjian. Similar seminars have taken place in Boston and Detroit and will be repeated in other areas during the coming months in order to make it accessible to all parishes.

The seminars have as an overall theme, "Behold, I make all things new," (Rev. 21:5). The purpose of the seminars is to assist local trustees, delegates, and auxiliary leaders in carrying out their parish duties more effectively and to be able to plan for the future, especially as we approach the beginning of the third millennium. Very Rev. Anoushavan Tanielian, Vicar-General of the Prelacy, offered a Meditation on the days theme prior to the presentation by the speakers.

Participants in the Montreal seminar included representatives from the following parishes: St. Hagop, Montreal; St. Kevork, Laval; St. Asdvadzadzin, Toronto; St. Nishan, Cambridge; and St. Gregory, Vancouver.

Attending the seminar were most of the members of the Prelacy's Executive Council and more than fifty participants who benefitted greatly from the one-day seminar's various topics which were:

1. "The Seminar Concept," by Professor Hratch Zadoian
2. "National and International Issues Facing the Armenian Church," by Very Rev. Khafag Hagopian.
3. "What Does It Mean to be a Church Trustee: Roles and Responsibilities," by Dr. Jean Arakelian.
4. "Parish Renewal and Continuity," by Mr. Harout Chitilian.
5. "Administrative Unity of the Church in North America," by Professor Hratch Zadoian.
6. "Prelacy Programs: Current Status," by Mr. Onnic Marashian.

The seminar concluded at 5 p.m. with the inspirational closing remarks by Archbishop Ashjian and an invitation to attend the evening services celebrating the Feast of St. Hagop.

Participants were unanimous in their estimation that this was a very valuable seminar and they lauded the efforts of the Executive Council in bringing this program to various regional areas. ✚

Karekin I, Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians, arrived in Rome on December 10, 1996, for a five-day official visit with Pope John Paul II. The visit was filled with many encounters including private meetings with the Pope which resulted in a "common declaration statement;" the weekly general audience at the Vatican presided over by the Pope and the Catholicos; a banquet at the Vatican sponsored by the Pontifical Council for Promoting Church Unity; tours of the Vatican library and Sistine Chapel; reception and banquet at the Armenian Embassy to the Holy See; a youth worship service and a scholarly conference on Armenian Church theology at the Vatican's Oriental Institute. ✚

Opening of Maternity and Pediatrics Polyclinic Takes Places in Yerevan

Archbishop Mesrob Ashjian and honored guests on a tour of the new facility.

The official opening of the new facility of the Maternity and Pediatrics Polyclinic—the Haig and Margaret Papaian building—took place on Friday, December 20. The Polyclinic which is expected to bring a higher level of care for women and infants, will serve all of Armenia and Artsakh.

During the past four months, the construction of the new building has been completed under the auspices of the programs sponsored by the Armenian Apostolic Church of America,

Eastern United States and Canada, and through the generous financial support of Haig and Suzanne Papaian of California, in loving memory of their parents, Haig and Margaret Papaian.

Present at the opening were His Eminence Archbishop Mesrob Ashjian, Prelate of the Eastern Prelacy; Ara Paployan, Minister of Health of the Armenian Republic; the Vice Minister, Vahakn Demirjian; Hranush Hakobian, Minister of Social Welfare, and representatives of the World Health Organ-

(Continued on page 4)

Սանահինի Վանքի Վերանորոգությունը Ապահովուած

Գրիստանէութեամ Հայաստանի մէջ պետական կրօն հոշակման 1700 ամեակի ընթացքին Գործադիր Մարմնի վարիչ Բարտուղար Տ. Մեսրոպ Արքեպս. Աշեան, կիրակի, 15 Դեկտ. 1996-ին, Մոնրէալի մէջ ծանոյց, որ գաղութի մեր ծանօթ ազգայիններէն Տէր եւ Տիկ. Հարի Մարգարեաններ, մղուած Հայ Եկեղեցւոյ եւ ազգիմ հանդէպ իրենց խորունկ սէրէն, եւ ի յարգանս իրենց սիրելի ծնողաց՝ Գրիգոր եւ Արմինէ Մարգարեաններուն, 200,000 գամատակամ տուարի իշխանական մուիրատուութեամբ մը յանձն առին Սանահինի հոշակաւոր վանքի ընդհանուր մտրոգութեամբ, բարեկարգութեամբ եւ շրջապատի պահպանութեամբ ծախսերը:

Սանահինի վանքը, Հայաստանի Լոռիի մարզի Ալավերդի շրջանին մէջ կը գտնուի, եւ հանդիպակաց Հաղարատի վանքին հետ, կը հանդիսանայ Հիւսիսային Հայաստանի գոյգ գոհարներէն մին: Հիմնադրուած է 10-րդ դարուն, Բագրատունեաց Հարստութեան օրով եւ անոնց հովանաւորութեամբ: Ս. Ամենափրկիչ, գլխաւոր եկեղեցին, կառուցուած է Խոսրովանուշ Թագուհիին կողմէ, 967-972 թթ.: Ունեցած է բարձրագոյն կարգի համալսարան, գրադարան-մատենադարան: Այնտեղ գործած են Գրիգոր Տուտէտորդին, Յովհաննէս Խաչենցին, Գրիգոր Բարունապետը: Վերջին դարերուն այնտեղ ապրած են Արդութեան-Երկայնարգուի իշխանազուն ընտանիքը, որոնց սերունդէն էր նաեւ Յովսէփ Արքեպս. Արդութեան:

Սանահինի վանքի համալիրին մէջ, Ս. Ամենափրկիչ Մայր Եկեղեցւոյ կողմէն, կը գտնուի Ս. Աստուածածին եկեղեցին, երեք գաւթ, գրատուն, զանգակատուն, ակադեմիան, եւ Ս. Գրիգոր մատուռը: Վանքը մեծ վնասներ կրած էր 17-րդ դարուն երկրաշարժէն, եւ թէեւ պարբերաբար մտրոգութիւններու ենթարկուած էր, այժմ ալ անհրաժեշտ են հետեւեալ մտրոգութիւնները-

ա. Զանգակատուն- 13րդ դարէն: 25 մ. բարձրութեամբ եռաշարկ կառոյց է բարտուն- կառուցուած է 1063թ. Դաւիթ Անհողի դուստր Հրանոյշ Բագուհիի միջոցներով:

գ. Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որ համալիրի հնագոյն շինութիւնն է եւ կու գայ 10-րդ դարէն:

Վստահ ենք, որ Սանահինի վանքի մտրոգութիւնը, իր շրջապատի մշաշար. էջ 3

Next Issue:
H.H. Aram I
Visit to
The Vatican

From the Editor...

The last three issues of 1996, I tried to catch up on some of the news of our parishes. Spreading the word of what our parishes are doing is an important part of our mission and I realize that sometimes, due to space limitation and —let me admit it—a bias of coverage of the New York metropolitan area, we have not adequately covered all of our parishes. Of course, the other side of this coin is that most of our parishes are lax about sending press releases; however, this is no excuse since it is my job to seek the news, not just wait for it to fall into my lap.

During this new year we are going to have an ongoing series where one parish will be the object of our focus. We will continue to do this until every one of our parishes in the Eastern Prelacy has been featured. I am looking forward to learning more about you and I hope to be able to bring our church family a little bit closer through these pages.

During August and September I spent three weeks in Armenia and I have been recording some of my thoughts and experiences. I hope to be able to share these with you during the coming months, as space permits.

In the August 1996 issue we featured a series of articles on the "Language of the Liturgy." These, I am happy to say, prompted a number of written responses which I will share with you next month, along with excerpts from an article concerning the Greek Church and their confrontation with the language issue.

Of course, the controversy over language is not limited to the language of the Liturgy. We often have controversy about the language of Outreach. "Too much English, not enough Armenian," I often hear, as well as vice versa, "Too much Armenian, not enough English."

I learned a long time ago that if you try to please everyone you end up pleasing no one. And so I have never made an effort to equally balance the two languages, but instead have tried to use the language best suited for a particular article taking in consideration the article's audience.

This issue is heavy on Armenian, which will please our Armenian readers, but I am sure to hear from many who do not read Armenian. C'est la vie.

The Prelacy Bookstore has just published a new catalogue filled with books in Armenian and English, as well as some in French. Also included are a variety of gift items, clothing, tablecloths—all embellished with Armenian motifs.

The catalogue is available through the Bookstore, 138 E. 39th Street, New York, NY 10016, 212-689-7810. Prelacy members receive 10% discount on all items and up to 20% on books published by the Prelacy. As they say, membership has its benefits!

2100 Սրտերէ «Ապրի՛ք, Շնորհաւոր Նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդ...»

Ազգային Առաջնորդարանի 1996 թուականի Գոհարանութեան Օրուան առթիւ յայտարարուած արշարժը՝ Նոր Տարուան առթիւ Հայաստանի 2600 միայնակ ծերունիներու օգնելու, պըսակուեցաւ յաջողութեամբ:

Անցեալ Նոյեմբերի վերջին, Առաջնորդ Սրբազան հայրը կոչ մը ուղղած էր իր թեմի գաւակներուն, Գոհարանութեան Օրուան առթիւ 10 տուար եւ կամ անոր քազմապատիկը նուիրելու Հայաստանի մէջ Ազգային Առաջնորդարանի կողմէ արձանագրուած «Մեծն Ներսէս Բարեգործական Միութեան» գրանցած 2600 միայնակ ծերունիներուն:

Սոյն ծերունիները մի քանի տարի շարունակ թեքել օգնութիւն ստացած էին «Մեծն Ներսէս» բարեգործական միութեանէն, թէեւ յետոյ այդ ալ կանգ առած էր: 1997-ի շնորհիւ, Սրբազանը խնդրած էր, որ մեր լոյսի եւ հանգիստի օրերուն, յիշենք այն ծերունիները, որոնք ինչ-ինչ պատճառներով առանձին կ'ապրին եւ կամ պետութեան կողմէ ամսական կը ստանան 4-7 տուար միայն, ինչ որ երբեմն չի քաւեր տասը օրուան հացը ապահովելու համար իսկ:

Ուրախ ենք յայտնելու, որ Սրբազան հոր կոչը անարձագանգ չմնաց, եւ շուտով հաւաքուեցաւ աւելի քան երեսուն հազար տուար: Յատուկ շնորհակալութիւն Տիկին Նուարդ Արամեանին, Տէր եւ Տիկին Քարլ Սողոյեանին, Մանրէլայէն երդանակի եւ Յակոբ Փաստրմանեան եղբայրներուն, Պոսթընի Ս. Ստեփանոս, Տիբորայի Ս. Սարգիս եւ Տակլըսթընի Ս. Սարգիս եկեղեցիներուն, որոնք առաւելագոյն մասնակցութիւն րեքին սոյն արշարժին:

Առաջնորդ Սրբազան հայրը, որ Դեկտեմբեր 20-ին Հայաստան ժամանած էր, երեսուն «Մ. Ներսէս» միութեան պատասխանատուներուն հետ կազմակերպեց ամառուան այս րաշխուժը: Ցաւօք, սակայն վերջին մէկուկէս տարիներուն մեր 2600 ծերունիներէն շուրջ հինգ հարիւրը հրաժեշտ տուած էին այս աշխարհէն: Ուստի, րաշխուժը կատարուեցաւ հետեւեալ կերպով:

ա. 2100 ծերունիներու յանձնըւեցաւ հինգ հազար դրամ (շուրջ 12 տուար): Ընդհանուր գումար 10,565.000 դրամ:

բ. Նորի մանկատան 55 մանուկներու րաշխուժեցաւ խաղալիք եւ սնունդեղէններ, յատկապէս շնորհիւ Տիկին Ազատուհի Վարդանեանի եւ Տիկին Տիգրանուհի Գանձապետեանի, գումար՝ 150.000 դրամ:

գ. Անհատ ծերունիներու րաշխուժեցաւ 440.000 դրամ:

դ. Արցախի 20 ազատամարտիկներու ընտանիքներուն րաժնուեցաւ 220.000 դրամ: Սոյն գումարը նուիրուած էր Տիբորայի Տէր եւ Տիկին Համբարձումեանի եւ Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Արմանի կողմէ:

ե. ՀՕՄ-ի Հայաստանի 40 մասնագիտորէն տրամադրուեցաւ 440.000

Archbishop Ashjian visits with residents of an old-age home in the Bengladesh area of Yerevan. The Prelacy's successful thanksgiving appeal provided supplemental income for more than 2,000 retirees who live alone, as well as gifts for residents of the old-age home seen above.

դրամ, որպէսզի ամառուան հանդէսներ կազմակերպեն իրենց շրջաններու մէջ, հրաւիրելով երախաներն ու կարիքաւորները:

զ. Հինգշաբթի, 26 Դեկտեմբերին յատուկ հաւաքոյք մը տեղի ունեցաւ Երեսուն «Պանկլատէշ» կոչուած թաղամասի մօտիկ, Չորրորդ գիւղի ծերանոցի մէջ: Սրբազան հոր հետ ներկայ էր նաեւ Հայաստանի սոցիալական ապահովութեան նախարար Հրանդ Յակոբեանը: Սրբազան հայրը ողջունեց կեդրոնի 187 ծերունիները, ամառուան մաղթանքներ եւ աղօթքներ ուղղեց անոնց եւ յայտնեց՝ թէ Բրաւիտէսէն Տիկ. Նուարդ Արամեան ամառուի առթիւ կ'ողջունէր իր հոյրերն ու եղբայրները եւ յաւաքոյք մաղթանքներ կ'ուղղէր անոնց: Ծերունիները շնորհակալութեամբ ստացան այս առթիւ իրենց յանձնուած նուէրները եւ նաեւ այն խոստումը, որ Տիկին Արամեան ծննդեան տօնին առթիւ ծերանոցին կը նուիրէր 10 ոչխար:

Չորրորդ գիւղի թիւ 1 ծերանոցը հիմնուած է 1952 թ. եւ 187 ծերունիներ կ'ապրին չորս մասնաշէններու մէջ: Վերջերս ՀՕՄ-ը նորոգած է երեք շէնքերու տանիքները, իսկ չորրորդ շէնքը, որ հիմնովին կը նորոգուի ՄԱԿ-ի գործակալանց յանձնարարութեամբ կողմէ, օգտակար պիտի ըլլայ անկողնոյ ծառայող հիւանդներու: Ծերանոցի տնօրէնն է Տիկին Ռամես Ստակեան, որ 16 տարի է ի վեր նուիրուած կը տանի իր գործը: Աշխատակազմի թիւն է 98 հոգի: Ծերանոցը ունի իր փոքրիկ ագարակը, 25 գլուխ ոչխար եւ քանաքանակ մը շերտեր, ուր հիմնականին մէջ կ'աշխատին ծերունիները եւ որ ամբողջ ամառուան ընթացքին կը հոգայ ծերանոցի քանաքանակ կարիքները:

Ծերանոցի վերջին նոր յաւելումը Ս. Խաչ փոքրիկ մատուռն է, որ սկսած է կառուցուիլ անհատական նախաձեռնութեամբ, 1991 թ. եւ որուն հիմնական նուիրատուն եղած է Հրաչ Գեղամեան անուն երիտասարդ մը: Մատուռն օծումը կատարուած է 1996 թ. Սեպտեմբեր 20-ին: Խրայատուկ եւ գեղեցիկ կառոյց մըն է, ճարտարապետութեամբ Սարգիս Սարգսեանի:

Փոքրիկ ճիւղ մըն էր 1996-ի Գոհարանութեան Օրուան առթիւ եղած այս նախաձեռնութիւնը: Վստահ ենք, որ թոյր անոնք որոնք մասնակցեցան այս արշարժին, ուրախութեամբ պիտի կարդան այս տողերը եւ գիտնան որ իրենց փոքրիկ նուէրով ուրախացուցին 2100 ծերունիներ, 187 ծերանոցի բնակիչներ, 73 վեթեաքներ, 55 որբուկներ, 95 մանկապարտէզի երեխաներ եւ քազմաթիւ ուրիշներ: Անոնք թոյրն ալ այս կաղանդը

Food and toys are distributed to the children in the Nork orphanage thanks to the generous response to the Thanksgiving appeal which the Prelacy issued.

դիմաւորեցին քիչ մը աւելի ժպիտով, քիչ մը աւելի յոյսով:

Յանուն մեր բոլոր ծերունիներուն եւ մեր հայրենակիցներուն հանելի է կարողալ հետեւեալ տողերը:

«Մեծն, հիւրավի, մեր աստվածատուր գեների կենսունակութեամբ, համբերութեամբ, տմաշանութեամբ, ստեղծագործ արարչութեամբ վերստին արմատակալեցինք, ծաղկազարդեցինք»:

«Թանկագին հայրենակիցներ, ի մասնավորի Բարձրաշնորհ Մեսրոպ Արքեպս. Աշնեանի հովանու տակ գտնվող ԱՄՆ-ի Արեւելյան շրջանի եւ Կանադայի Կիլիկյան թեմի հավատացեալ գաւակներ, մայր հայրենիքին հասած վերջին աղետների առաջին իսկ օրից դուրս՝ իրրու մեր անխորտակելի միասնութեան արտահայտութեամբ սատար կանգնեցիք բոլոր ասպարեզներում՝ բշխման դեմ գեներով կովելուց մինչեւ մշակութային, քաղաքացիական, կրթական ու քաղաքական ձեռնարկումներ:

«Այլ կերպ չէր կարող լինել, քանի որ մեր կեցութեան խորհրդանիշը Հայաստան աշխարհն է, նրա սուրբ պատմութիւնը, նրա ամբողջականութիւնը վերականգնելու օրհնական պահանջն ու մեր բոլորի անմարելի երազները:

«Մեր կամքն ու ձեռքերը միահամուռ կերկառեցինք առ Աստուած, խնդրելով նրա գթառատութիւնը: Ամէն»:

Ստորագրուած՝
Բրուտյան Յիգիլիա, Ճէնտերէնյան Հուշիկ, Աղբալյան Դորա, Մահարի Անտոնիան եւ քազմաթիւ ուրիշներ: 27 Դեկտեմբեր 1996 երեսուն»:

OUTREACH

A publication of the Armenian Apostolic Church of America Eastern United States and Canada 138 E. 39th Street, New York, NY 10016 Tel: (212) 689-7810 Fax: (212) 689-7168

Archbishop Mesrob Ashjian, Prelate

Iris Papazian, Editor Mardiros Minas-Haftvani, Business Manager

OUTREACH (USPS 426-490) is published monthly, with the exception of a combined June-July-August issue by the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of America, 138 E. 39th Street, New York, NY 10016. Unsolicited manuscripts are welcome; please include a stamped, self-addressed envelope. Signed articles do not necessarily reflect the policy of the Armenian Apostolic Church of America. Send all correspondence to the above address to the attention of the Editor. Printed in the United States of America. Periodical rate postage paid at New York, NY 10016. Postmaster: Send address changes to OUTREACH, 138 E. 39th Street, New York, NY 10016. ISSN: 10643087

Շնորհակալութեան եւ Ողջոյնի Ընդունելութիւն Գանատայի Սօս Հայաստանի Հանրապետութեան Դեսպանատան Կողմէ

Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւել-
եան Թեմի եւ Գանատայի Կիլիկեան
Թեմի Առաջնորդ՝ Բարձր. Տ. Մեսրոպ
Արքեպս. Աշնեան, որ բնական աշ-
խատանքներով Մոնթրէալ ժամանած
էր, Ուրբաթ, 13 Դեկտեմբեր, 1996-ի,
յետ միջօրէին հրաւիրուեցաւ Գա-
նատայի մօտ Հայաստանի Հանրապե-
տութեան դեսպան՝ Մեծարգոյ Պրն.
Գառնիկ Նանակիւեանի ու դեսպա-
նատան կազմին կողմէ նախաձեռ-
նած իւրայատուկ ընդունելութեան
մը, որ կայացաւ Գանատայի Հայոց
Էջմիածնական Թեմի Առաջնորդա-
րանի դահլիճին մէջ: Սոյն հրաւերին
Առաջնորդ Սրբազան հօր կ'ընկերա-
նային Գանատայի Առաջնորդական
փոխանորդ Գերայ. Տ. Խաժակ Մ. Վրդ.
Յակոբեան եւ Ս. Յակոբ Մայր եկե-
ղեցոյ հովիւ՝ Տ. Արմէն Ա. Քեմյ.
Իշխանեան:

Ընդունելութեան հրաւիրուած էին
Գանատայի Հայոց Էջմիածնական Թե-
մի Առաջնորդ՝ Գերբ. Տ. Յովնան Ար-
քեպս. Տէրտէրեան եւ շուրջ երկու
տեսակ Մոնթրէալիան հայ գործարար-
ներ եւ ազգայիններ, որոնք վերջին
ֆանի մը տարիներուն, յատկապէս
Հայաստանի անկախ Հանրապետու-
թեան հռչակումին յաջորդող տարի-
ներուն, Հայրենիքի ու հայրենաբնակ
մեր ժողովուրդի դժբախտ իրակա-
նութեանց, կարիքներուն եւ պետա-
կանութեան ամրապնդումի հրամա-
յականներուն դիմաց, համագային
շահերու գնահատումով, աջակից ու
մասնակից դարձած էին Հանրապե-
տութեան վերականգնումի նիւթերուն
եւ յատկապէս այս մարզին ներս,
Հայաստանի Հանրապետութեան Գա-
նատայի Դեսպանատան ու դեսպան՝
Պրն. Նանակիւեանի տարած աշխա-
տանքներուն:

Դեսպան Նանակիւեան, որ վեր-
ջերս հրաւիրուած էր ստանձնելու
Հայաստանի Հանրապետութեան ար-
տաֆին առեւտրի եւ գրօսաշրջի-
կութեան նախարարութիւնները ու
կը պատրաստուէր վերադառնալ ըս-
տանձնելու իրեն վստահուած պաշ-
տօնը, յայտնապէս զգացուած իր
հանդէպ ցուցաբերուած ջերմիկ մը-
տերմութեան, արտայայտեց իր ե-
րախտագիտութիւնը Գանատա իր կե-
ցութիւնն ու պաշտօնավարութիւնը,
իրենց անսակարկ օժանդակութեամբ-
բը, հեզասահ եւ քարեկոյրող գործըն-
թացք դարձնող բոլոր Ազգայիններ-
ուն: Ապա, ան խոստացաւ իր նոր
առաքելութեանը մէջ չխնայել իր բո-
լոր կարելիութիւնները ի խնդիր հայ-
րենիքի վերելքին ու բարգաւաճումին
եւ թէ ինք պատրաստ էր օգտակար
հանդիսանալու եւ դիրքակցելու բո-
լորին Հայրենիքին հետ կապերու
ամրապնդումին ու հայրենակերտու-
մի նիւթին, եւ վերջապէս, թէ իր նոր
պաշտօնին ստանձնումը բաժանում
մը չէր, այլ գործակցութեան նոր
մակարդակ մը:

Պրն. Նանակիւեան իր խօսքի աւար-
տին, որպէս նշան իր եւ յատկապէս
Հայրենիքի գնահատանքին Մոնթ-
րէալի հայ ազգայիններուն ցարդ
բերած նպաստին եւ օժանդակու-
թեանը՝ «Հայաստանի Քաղաքացիու-
թեան Անձնագիր»ով մը պարգեւատ-
րեց Գերբ. Տ. Յովնան Արքեպս. Տէր-
տէրեանը, որ մեծարգոյ դեսպանին
բառերով, «ճշմարիտ առաջնորդի
որպէս տիպար, առաջին իսկ օրէն
ամբողջական նուիրումով եւ աներկ-
բայելի հայրենասիրութեամբ մը, Հա-
յաստանի հայրենակերտումի եւ
պետականութեան ամրապնդումի աշ-
խատանքներուն բերած էր իր նիւթն ու
կարելիութիւնները»:

Ապա, խօսք առաւ Գերբ. Յովնան
Սրբազան, որ յայտնեց իր ուրախու-
թիւնը այս պարգեւատրումին առի-
թով, միանգամայն ըսելով թէ, ինք
Հայրենիքի կողմէ շնորհուած այս
պատիւը կ'ընդունի յանուն բոլոր
ազգայիններուն, հայրենիքի հանդէպ

յաւերժ պարտաւորութեան մը խոր
գիտակցումով:

Խօսք առաւ նաեւ Թեմի Առաջ-
նորդ՝ Բարձր. Տ. Մեսրոպ Արքեպս.
Աշնեան, որ յայտնելէ ետք իր խըն-
դակցութիւնը այս անակնկալ, բայց
իսկապէս ոգեշնչող պատեհութեան
առիթով, շեշտեց Կիլիկեան ու Էջ-
միածնական Թեմերու միջեւ հետըզ-
հետէ ծաւալող եւ ամրապնդող գոր-
ծակցութեան իրականութիւնն ու կա-
րեւորութիւնը: Այս առիթով ան շնոր-
հաւորեց պարգեւատրուած Գերբ. Սրբ-
ազան Հայրը, ու բարձրօրէն գնա-
հատեց Մոնթրէալիան մեր ազգա-
յիններուն հայրենամուտէր գործու-
նէութիւնը:

Ապա, ան իր խնդակցութիւնը յայտ-
նեց նաեւ մեծարգոյ Պրն. Նանակիւ-
եանին, նախարարական պաշտօնի ըս-

տանձնումին առթիւ, որ Հայաստանի
եւ Հայաստանեայց եկեղեցոյ պատ-
մութեան եւ գործունէութեան այս
բախտորոշ պահուն, երբ յատկա-
պէս, մեծ ազգովին կը նախապատ-
րաստուինք նշել Քրիստոնէութեան
պետական կրօնի հռչակման 1700-
ամեակը, կոչուած էր, իր կարողու-
թիւններով եւ միջազգային փորձա-
նութեամբ կարեւոր դերակատա-
րութիւն մը ունենալու Հայաստանի
միջազգային աշխարհին ու գրօսա-
շրջիկութեան բանալու, ծանօթացը-
նելու եւ հաղորդակցութեան մէջ դնե-
լու կենսական գործին մէջ:

Այս ջերմ ու մտերմիկ ընդունե-
լութիւնը փակուեցաւ ներկաներու
շնորհաւորութիւններով, ողջոյնի մաղ-
թանքներով եւ կնկիկ հիւրասիրու-
թեամբ մը:

Prelacy Staff Christmas Party

Archbishop Mesrob Ashjian and Onnic Marashian, chairman of the Prelacy's Executive Council with staff members and friends at the Prelacy staff Christmas party.

Sub-Deacons and Acolytes Ordained in New Britain, Conn.

On the first Sunday of the new year, January 5—which also was Christmas Eve—Archbishop Mesrob Ashjian, Prelate of the Eastern Prelacy, was pleased to be with the community of St. Stephen's Church, New Britain, Connecticut. His Eminence presided over Christmas Eve services and ordained three sub-deacons, Arev Jamgotchian, Aram Krikorian, and Richard Meyer, and three acolytes, Christopher Baghdassarian, Stephen Varjabedian, and Serge Keshishian.

Accompanying His Eminence and participating in the service was Deacon Shant Kazanjian, Director of the Prelacy's Armenian Religious Education Council.

In his Sermon, Archbishop Ashjian, praised the New Britain community for starting the new year in such a meaningful way. "It is inspiring to see the dedication of these six young men in their service to their church."

Following the Divine Liturgy a banquet took place with the attendance of more than 140 parishioners, who enjoyed a cultural program as well as the inspiring words from their parish priest, Rev. Krikoris Keshishian; the chairman of the board of trustees, Gary Kazanjian; a representative of the Ladies Guild, Shirley Kevorkian; a representative of the Armenian Relief Society, Sona Garbedian; and a representative of the Hai Tahd committee, Ann Esayan.

One of the new sub-deacons, Stephen Varjabedian, spoke and behalf of the six young men. In a memorable speech he said "Our religious training, whether it was on the altar, in youth groups, or Sunday School, has taught us ways to be better Christians, and appreciate our Armenian religious heritage. It is ironic," he continued, "that five out of the six of us here today on the altar taking our vows are the products of mixed marriages. Serge is our token full-blooded Armenian, but we love him anyway," he said to the delight of the audience.

The cultural program included violin solos by Aram and Ani Jamgochian and recitations by Jessie Kitischian, Knarig Jamgochian, and Serge Keshishian.

Words of congratulations were offered to His Eminence on his birthday which was two days earlier. The inspiring afternoon came to an end with the benediction and the singing of Giligia. ✝

Սանահինի Վանքի Վերանորոգութիւնը

Հար. էջ 1-էջ

կումով եւ բարեգործութեամբ, գեղե-
ցիկ վկայութիւնը պիտի ըլլայ Հայ
եկեղեցոյ կենդանի ներկայութեանը
մեր կեանքին ներս, եւ շերտ օքեւան մը
Սանահինի գիւղի եւ շրջակայքի հա-
յերուն համար:

Սրբազան Հայրը սրտագին շնորհա-
կալութիւն յայտնեց Տէր եւ Տիկին
Հարի Մարգարեաններուն՝ իրենց բարի
եւ գեղեցիկ մտածումին համար: Որ-
քան ուրախ ըլլալու եմ Գրիգոր եւ
Արմինէ Մարգարեանները, երբ կը
տեսնեն թէ իրենց գաւակները, իրենց
այս նուիրատուութեամբ, իրենց որ-
դիական յարգանքին մէջէն ցոյց կու
տան նաեւ այժմ որ ի գուր չեն անցած
իրենց դաստիարակիչ նիւթերը: Ու վա-
ղը, երբ Մարգարեան մտի Հայաստան
Քրիստոնէն ու Արմէնը Հայաստան
երթան եւ տեսնեն իրենց ծնողաց մի-
ջոցաւ նոր կեանք ստացած Սանահինի
վանքը, վստահաբար պիտի խոստա-
նան տէր եւ պաշտպան կանգնիլ անոր
յաջորդ սերունդներուն կեանքին մէջ:

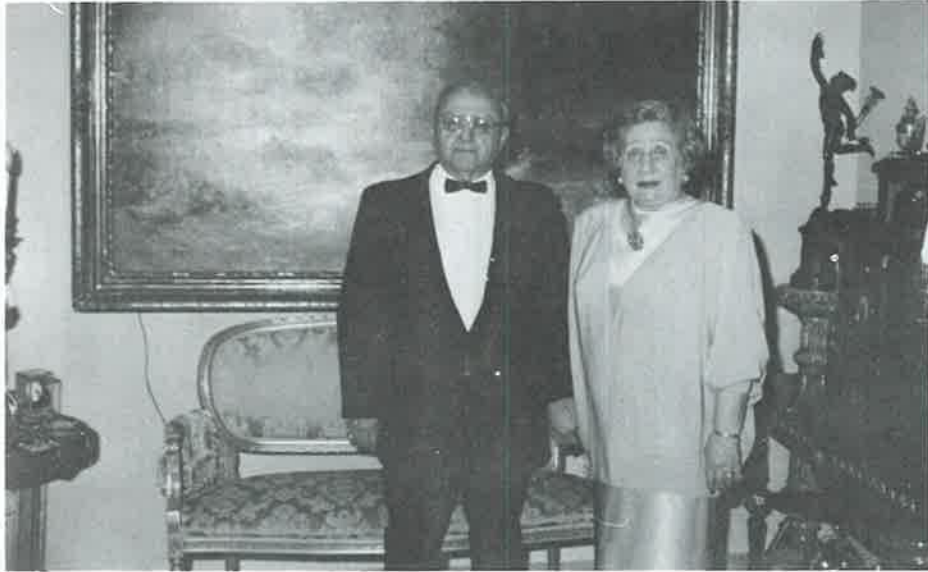
**Մարտակերտի Երջանի Թալիշ Գիւղը
Կը Վերակենդանանայ**

Մեր ընթերցողները հաւանօրէն յիշեն, որ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան շրջանի եւ Գանատայի Թեմը 1994 թուականին նախաձեռնած էր «Տունէ-Տուն» հանգանակային արշաւի մը, որուն նպատակն էր միասնական նիգերով հիմնովին նորոգել Ղարաբաղի Մարտակերտի շրջանի Թալիշ գիւղը, որ սահմանամերձ գիւղի իր դիրքով մեծամեծ վնասներու ենթարկուած էր Ղարաբաղեան կռիւներու ընթացքին:

Ուրախ ենք յայտնելու, որ Լեոնայիկ Ղարաբաղի Հանրապետութեան փոխ-վարչապետ Ժիրայր Պօղոսեան, ընդառաջելով Մեսրոպ Սրբազանի փափաքին, 14 Դեկտ. 1996թ. նամակով մը քաջալերական լուրեր կու տար Թալիշի վերանորոգման աշխատանքներու մասին եւ գորս ստորեւ կը փոխանցեն մեր ընթերցողներուն: Յայտնենք նաեւ, որ 10 վայրկեան վիտէօ ժապաւէն մըն ալ ունինք, ուր քազմաթիւ անձեր հետաքրքրական տեղեկութիւններ կու տան Թալիշի մասին, եւ ուր կը նախ տեսնել վերանորոգուած դպրոցը, այնտեղ յաճախող մեր մանուկները եւ առհասարակ Թալիշի առօրեան:

Թալիշ ծրագրով ցարդ գիւղ տեղափոխուած են 140 ընտանիք, 470 բնակիչ: Վերականգնուած դպրոցին մէջ կ'ուսանին 86 աշակերտներ: Կըրնանք ըսել, որ ապահովուած է գիւղի բնակչութեան կայուն աճը, շնորհիւ վերադարձող ընտանիքներուն:

Աւերուած անհատական տուններու նորոգութիւնը յառաջ կ'երթայ դանդաղ կերպով եւ առիկա նպատակային է: Ծինարարութիւնը կը կատարուի տեղացի բանուորներու միջոցաւ, որով մէկ կողմէ՝ աշխատանքը կը կատարուի ածան ձեւով, միւս կողմէ՝ աշխատանք կ'ապահովուի գիւղացիներուն համար: Ուրիշ գիւղերէ եւ քաղաքներէ եթէ գործաւորներ բերուին Թալիշ՝ կը նշանակէ անգործութեան տեղի բնակչութեան համար:

Mr. and Mrs. Karl Sogioian financed the renovation of the school in the village of Talish in Arstakh. The reconstruction of this border village, which was severely damaged by Azeri shells, was undertaken by the Eastern Prelacy. A ten-minute video about the reconstruction progress is available at the Prelacy's bookstore.

Գիւղի Հոռեկայ վանքի վերականգման հաշուարկները կտրուած են եւ վանքը պիտի վերանորոգուի 1997-ին: Գիւղի մէջ պատրաստուած է սրահարան մը, որ կը գոհացնէ տեղական պահանջները: Յատուկ կարիք կայ սակայն վերանորոգելու գիւղի ելեկտրական ջրաղացը, որ պիտի արժէ 18000 տոլար:

Մինչ այդ, արդէն իսկ նորոգուած են եւ կը գործեն Քոլատակ գիւղի ջրաղացը՝ Շուշիկ Յակոբեանի անունով, Հադրութի Ակնադրիւր գիւղի ջրաղացը՝ Սմբատ Եպս. Սաստիքեանի յիշատակին եւ Ասկերանի շրջանի Ակնադրիւր (Ղարաբուլաղ) գիւղի ջրաղացը՝ Նարդիկ Փափագեանի յիշատակին: Աւելցնենք նաեւ որ «Թալիշ» ծրագրի միջոցաւ ելեկտրական մատակարարման համար անցուած է 30 ԲՎ. ցանց, հեռախօսի համար 30 ԲՎ. թիւ, 2 ԲՎ. ջրամատակարարման համար, գնուած է մէկ բեռնատար կառք, 100 խոշոր եղջերաւոր անասուն եւ 1000 հաւազգի:

Անգամ մը եւս շնորհակալութիւն մեր բոլոր նուիրատուներուն, որոնցմէ յատկապէս կ'ուզենք յիշել Տոբ. եւ Տիկ. Ռաֆֆի եւ Շողակ Յովհաննէսեանները, որոնց նուիրատուութեամբ պիտի նորոգուի Հոռեկայ վանքը եւ Տէր եւ Տիկ. Քարլ եւ Էմմա Սողոյեանին, որոնց նուիրատուութեամբ արդէն իսկ հիմնադրուած է գիւղի երկրորդական դպրոցը, եւ որուն մուտքին գետեղուած է հետեւեալ գրութիւնը. «Թալիշի դպրոցը վերականգնված է Տէր եւ Տիկին Սողոյեաններին նվիրատուութեամբ հաշվին»:

Անոնք որոնք կը փափաքին ստանալ «Թալիշ» վիտիոյէն օրինակ մը, կըրնան դիմել Ազգային Առաջնորդարանի գրաստան, հեռաձայնելով (212)689-7810 թիւին եւ կամ գրել հետեւեալ հասցէին. -

Armenian Prelacy Bookstore
138 East 39th Street
New York, NY 10016

Polyclinic Opening

(Continued from page 1)

ization and other international organizations and agencies.

The honor of the official ribbon-cutting went to Archbishop Ashjian, Mr. Paployan, and Mrs. Hakobian, after which all of the guests were given a tour of the facility and provided with detailed explanations by the facility's director, Dr. Razmig Aprahamian

A dinner, hosted by the director and administration, took place following the tour. During the brief program representatives of the various organizations offered their words of congratulations and Archbishop Ashjian read the following message from the benefactors Haig and Suzanne Papaian:

"Due to circumstances beyond our control, we regret that we are unable to be present at the opening of the new facility of the Maternity and Pediatrics Polyclinic, but wish you to know that we are with you with all of our heart and soul. We hope that this new facility will be of great benefit to our beloved people of Armenia and Artsakh. Please extend our congratulations and best wishes to the director, administration, staff, and to all those who helped in the realization of this facility."

Archbishop Ashjian praised the Papaian's for their vision in helping create this facility, which is considered to be a great advancement for health care in Armenia and Artsakh. "The memory of their parents will remain bright always through this place of joy," the Archbishop said.

The Polyclinic is located within the complex of the Hospital of the Republic in Yerevan, which is Armenia's most important maternity center, where during 1996 there were 600 more births recorded than during the year 1995.

"The Polyclinic is in need of additional equipment which we hope we will be able to secure during the coming months, such as a mamography machine, incubators, mobile X-Ray machine, various types of scopes, etc.," said Archbishop Ashjian.

Anyone interested in helping this facility and would like more information should contact the Armenian Prelacy, 138 East 39th Street, New York, NY 10016, (212) 689-7810. ✚

Prelate's Christmas Reception

The Prelate's annual Christmas reception took place Monday evening, January 6, at the Prelacy. More than 100 guests from the New York-New Jersey metropolitan area filled the Prelacy's Vahakn and Hasmig Hovnanian Hall, in order to express Christmas greetings to Archbishop Mesrob Ashjian, the Prelate, and to enjoy the lavish buffet prepared by the Prelacy Ladies Guild.

The traditional Home Blessing ceremony was performed by Very Rev. Anoushavan Tanielian, Vicar-General of the Prelacy and pastor of St. Sarkis Church, Douglaston, NY; Very Rev. Nareg Alemezian, pastor of Sts. Vartanantz Church, Ridgefield, NJ; Archbishop Moushegh Der Kaloustian, pastor of St. Illuminator's Cathedral, New York; and Archpriest Khoren Habeshian, pastor of Holy Cross Church, Bethesda, Maryland. Archbishop Ashjian followed with warm words of welcome and Christmas greetings.

Archbishop Ashjian introduced the Vice Minister of Ecology of the Armenian Republic, Mr. Samuel Baloyan, and the Vice Minister of Ecology of the Republic of Uzbekistan, Mr. Anatoly Ovchineenkov, who were in New York attending meetings at the United Nations, and who that evening visited the Prelacy to express their greetings to Archbishop Ashjian. During the reception, His Eminence

Very Rev. Anoushavan Tanielian reads the encyclical from H.H. Aram I awarding the Mesrob Mashdotz Medallion to composer Vazken Mouradian.

also had the pleasure of presenting the Mesrob Mashdotz Medallion to composer Vazken Mouradian in appreciation of his artistic achievements on the occasion of his 75th birthday. The encyclical accompanying the medallion, which is awarded by His Holiness Aram I, Catholicos of the Great House of Cilicia, was read by Very Rev. Tanielian. Mr. Mouradian expressed his deep thanks to His Holiness and to Archbishop Ashjian and to his many friends who came to share his joy. ✚

Exhibit Book Nearly Sold-Out

The manager of the Book Store has informed us that there are only a few copies left of *Armenia Between the Orient and the Occident: 3000 Years of Civilization*, which is the catalog published in conjunction with the exhibit which took place last year at the Bibliothèque Nationale de France. The 256-page hardcover book which includes 220 color illustrations and essays by numerous scholars provides detailed description of all of the objects in the exhibit. The text is in French. The price of the book is \$60. plus \$5.00 for shipping. This book is available only at the Prelacy Bookstore. The stunning artwork alone is worth the price of the book. Those interested in owning a copy should not delay. There are only a few copies left.

Contact the bookstore at 212-689-7810.

To possess ideas is to gather flowers,
To think is to weave them into garlands.

—Greek Proverb—